

אדם מול גורלו בבית המשפט

— מאת אפרת פאיאנס —

כרחם והם הגוזרים בסופו של דבר את גורלם מפיו של השופט. המחבר מעתיר על גיבורי רשימו: תיו אהדה בלתי-מוסרתה. הוא מספר את סיפורי חייהם הוד גסיון כן לשתול את הקורא בעורם, להביא אל קרקע יניקתם. עם זאת, הוא רחוק מלהצדיק את מעשיהם וצידוק דינם מפורש בין שיטי רשימותיו. הספר מחולק למדורים על פי נושאים ומקיף את כל תחומי חיינו: אהבה ושגאה הכרוכות ודבוקות זו בנו; הורים מול בנים; בני זוג במדיבותיהם; אדם מול גורלו; שמי חה וכאב; אושר ואכזבה. כל משפט הוא סיפור, כל סיפור הוא אמת, כל אמת — היא החיים במערומיהם, בי היגלותם לעיון-כל מול כס הדין. למקרא רשימותיו של יגאל לב אי אפשר שלא לחוש חמלה כלפי אותם נאשמים, החיים בשולי החברה בי תוסף חוקים משלהם והמודרכים הן על ידי דחפים בלתי-גשליים והן על ידי תנאי-סביבה, המביאים אותם אל ספסל הנאשמים. תהייהם על תומרת-הדין מוצאת הד בלבנו, אף כי איננו מפקפקים כלל בעצם הר-שעתם ואנו מכירים בצדקת גור-הדין שהוטל עליהם. המחבר משכיל לקלף מעל קוראיו את סבר החומרה החברתי ולעורר את היתס הלבבי הפשוט לאדם שנדחף מן המסלול, שסטה ונאלץ לכפר על סטייתו בדרך הקשה.

אין ספק, כי קובץ הרשימות מהי וזה חומר-קריאה מתנך לאהבת-אדם, להבנת הטבע האנושי המורכב ו-הרבגוני. ועם זאת הוא גם פרק באזרחות, מעין כתובת-אש, המצביעה על עונשו של החטא והמוזהירה מפני מעשים שאין מהם חזרה. השם שבחר יגאל לב לקובץ מביטא להפליא את רוח דבריו ועיסוקו ריו של דני קרמן הנעימים לעין מוסיפים לספר ממד חזותי-אסתטי

ספרו החדש של יגאל לב, "נצי-חוננו המר של הצדק" (הוצ' "אמני הספר", ת"א) הוא קובץ רשימות מבית-המשפט, פרי הסתכלות של שנים. אולם, על אף האופי העתיר נאי של הנושא ועל אף העובדה ש-הרשימות פורסמו, כל אחת בשעתה, במדור "שורת הדין" של "מעריב" — יש במכלול מסממניה של ספי-רות מציאותית והמחבר משכיל ל-הפנים אל לבו של האדם הקטן ו-להעלות את סיפורי-הדין היבשים לכאורה מנקודת ראות אנושית-אישית.

בדברי הקדמתו לקובץ מגדיר יגאל לב את בית-המשפט כתיאטרון וזירה כאחת. דימוי זה, אף כי יש בו מן האמת, ממעט את ערכה של ה-דראמה האנושית, הנגללת באולמי הדין ועושה עוול הן עם המחבר המשמש לה פה, והן עם גיבוריה שאינם שחקנים על במה פומבית חסרת תפאורה וכיסוי, אלא חיים את מוראות רגעי-הדין ועתידים ל-שלם בפועל את מחירה של הסטיה שסטו מדרך החוק וממקובלות ה-חברה. נראה, כי הרצון להתבטא בציוריות גבר פה על האמת הפני-מית, על הדופק הכו של הדברים ויצר דיסוננס מיותר.

כי ברשימותיו של יגאל לב אין משום סתו פומבי לפסקי-דין בל-בד ואף לא סתם תיאורי דין לשמם. המחבר שם לו למטרה לספר את המקרים כהוויתם, להעלות את ה-התרחשויות מנבכי הזכרון ולהחיותן תוך השמה במסגרות חייהם, וברקע חיותם של בעלי הדין. משום כך מכילה כל רשימה סיפור שלם, מקי-פלת בתוכה יריעת-חיים ססגונית. לא כל מעשה-פשע הוא פרי עבודתו של פושע; לא כל מידחה הוא תו-צאה של נטיה פלילית. החיים, אשר המרו לגיבוריו של יגאל לב הם ה-מכתיבים את מעשיהם, לפעמים בעל